Ю.І. Сологуб
Національний університет харчових технологій
О.В. Безпала
Київський міжнародний університет

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ВИННОГО ТУРИЗМУ АВСТРАЛІЇ ТА НОВОЇ ЗЕЛАНДІЇ

Розглянуті особливості розвитку винного туризму Австралії та Нової Зеландії. Подано детальну характеристику основних виноробних регіонів країн.

Рассмотрены особенности развития винного туризма Австралии и Новой Зеландии. Приводится детальная характеристика основных винодельческих регионов стран.

The features of development of winy tourism of Australia and New Zeland are considered. The detailed description over of basic vine-making regions of countries is brought.

Постановка проблеми. Організація винних турів на сьогоднішній день стала альтернативним видом розвитку та функціонування туристичної сфери ряду країн в міжсезоння та низький туристичний сезон. Особливо популярним такий вид туризму є в провідних виноробних країнах Європи, таких як Франція та Італія.

На ряду з Європою в силу географічних, кліматичних, екологічних, культурних та політичних умов активно розвивають відповідний туристичний напрям Австралія та Нова Зеландія. Туристів у цей регіон приваблюють не тільки унікальні природні туристичні ресурси, але і вина, що значно стимулює розвиток винного господарства країн.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні і прикладні аспекти вивчення винного господарства світу є предметом дослідження багатьох науковців: Р. Джосефа, І. Нєхорошина, М.В. Соколова та ін.

Постановка завдання. Метою даної статті є аналіз особливостей розвитку винного туризму Австралії та Нової Зеландії.

Виклад основного матеріалу дослідження. У останні декілька десятиліть австралійські вина переживають справжній бум. Якщо Нова Зеландія стала всесвітньо відома завдяки своїм ексклюзивним білим Совіньйон Бланам (Sauvignon Blanc), то Австралія знаменита завдяки пряному червоному Ширазу (Shiraz).

У 1980 роках Австралія стала одним з провідних виробників вина і на сьогодні виробляє близько 13 млн. гл. вина на рік (Рис. 1).

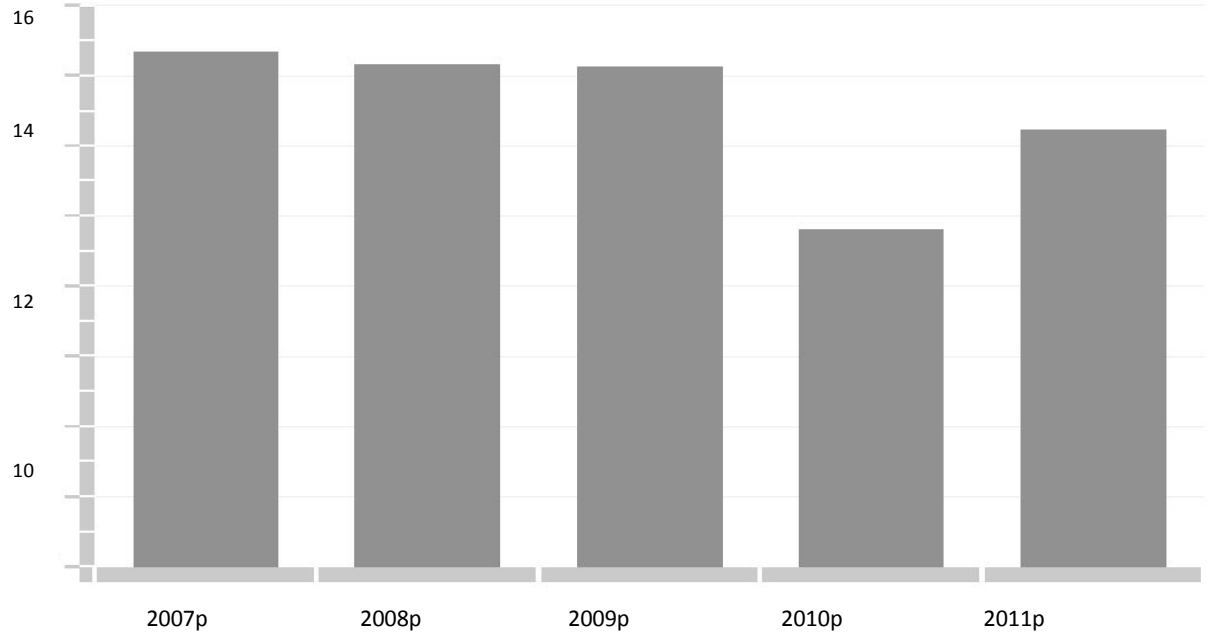

Рис. 1. Динаміка виробництва вина в Австралії

До найбільш розповсюджених червоних сортів винограду відносяться: Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc, Merlot, Malbec, Grenache, Mourvedre, Petit Verdot, Pinot noir, Shiraz (відомий у Франції як Syrah). Особливо яскраве враження серед цих французьких сортів справляють сорти, характерні для півдня Франції (Shiraz, Grenache).

До основних виноробних регіонів Австралії належать: долина Баросси, Кунаварра, Маргарет-Рівер, долина Клер і долина Хантер (Рис. 2).

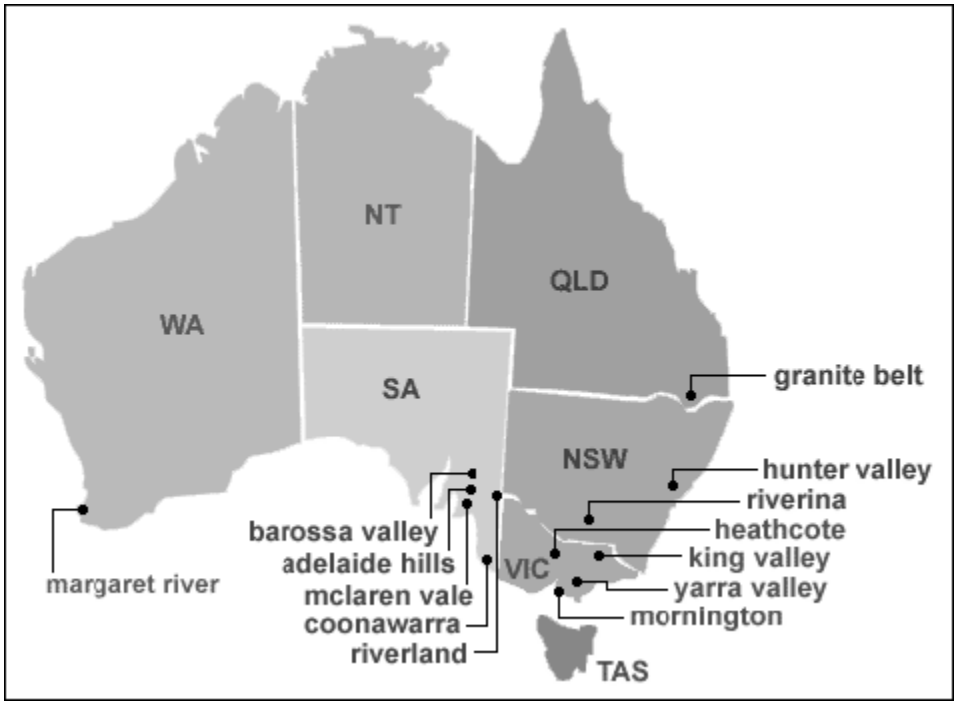

Рис. 2. Виноробні регіони Австралії

Сьогодні країна по виробництву вина займає 11 місце у світі. Хоча лідерами галузі є райони Маргарет-Рівер (Західна Австралія) і долина Яррі (Вікторія), проте левова частка кращих вин надходить з Південної Австралії.

Перші виноградники в долині Хантер були закладені ще в 1830 році. Відтоді винна промисловість помітно збагатилася і розширилася. Нині тут існує вже більше 50 винних заводів.

Можна сказати, що іконою вин з долини Хантер є вина з винограду сорту Семійон. У Австралії довгий час його називали «Рислінг долини Хантер».

Долина Хантер включає два райони: Верхня і Нижня долина Хантер (Upper and Lower Hunter Valley).

Тут зосереджені десятки виноробних господарств, як правило, вони знаходяться недалеко один від одного. Практично на усіх таких підприємствах проводять безкоштовні дегустації вин. Деякі фірми проводять екскурсії. Найкращий час для візиту в ці регіони — лютий, період Свята збору винограду.

Долина Яррі (Yarra Valley) — один з найстаріших виноробних регіонів Вікторії. Це досить прохолодний для Австралії регіон, прохолодніше за Бордо, але тепліше за Бургундію. А тому неможливо віддати перевагу якому-небудь одному сорту винограду. Тут виготовляють ігристе від Domaine Chandon Winery (належить всесвітньо відомому шампанському будинку Moet et Chandon), маслянисте і важкувате Шардоне (Chardonnay), солодкий Піно Нуар (Pinot noir), чудові Каберне Совіньйон (Cabernet Sauvignon) і Шираз (Shiraz).

Найвідомішими винними маршрутами Австралії є долина Хантер. Долина Хантер з 70 виноробнями, більшість яких щодня відкрита для мандрівників, а також з розвиненою мережею ресторанного і готельного обслуговування є популярним об'єктом туризму.

Долина Баросса (Barossa Valley) є основним виноробним регіоном Південної Австралії, що щорічно притягає значне чисто туристів. Долина розташована в 60 км на північний схід від Аделаїди і сформована річкою Північна Пара. Головна дорога пролягає через усю долину, зв'язуючи між собою основні міста регіону: Наріутпа, Танунда, Роуланд Флет і Ліндок.

Виноробство грає найважливішу роль в економіці долини — абсолютна більшість населення зайнята в цій галузі. Виноградники, що розтягнулися на багато кілометрів, є особливістю цих місць. Особливо гарний вигляд відкривається з вершини гори Менглер Хілл, яка є частиною хребта, що оточує долину. Раз в два роки (по непарних роках) в долині відбувається Фестиваль вина, що триває тиждень, участь в якому беруть відвідувачі зі всього світу.

Найбільш відомими виноробнями, розташованими в долині Баросса, є Grant Burge, Torbreck, Orlando Wines (виробники вина марки Jacob's Creek), Kaesler, Penfolds, Peter Lehmann, Wolf Blass, Rockford, Elderton, Glaetzer, Saltram, Yalumba і Seppelts.

Долина Баросса славиться в першу чергу своїм червоним вином, особливо Ширазом. Зараз в долині налічується близько 48 виноробних ферм

— від великих комерційних підприємств до зовсім невеликих приватних виробників.

Півострів Морнінгтон, який розташований неподалік від Мельбурну, на східній стороні затоки Порт-Філліп, є місцем літнього відпочинку і проведення вихідних. Навколишні виноробні Ред-Хілл швидко набувають популярності завдяки своїм прекрасним Шардоне і Піно Нуар.

Клімат Нової Зеландії вважається для виноробства прохолодним, а тому таким, що дає можливість ягодам визрівати дуже повільно, зберігаючи рівень кислотності, але в той же час збільшуючи концентрований аромат і прекрасні відтінки смаку, які згодом передаються вину. Тому Каберне Совіньйон з Нової Зеландії вважається найпікантнішим вином у світі. А Шардоне, Рислінг, Гевюрцтрамінер та ігристі вина (ферментовані в пляшках) відрізняються свіжістю і багатством аромату. Однак, винам з Каберне Совіньйон, Мерло і деяким винам на основі Піно Нуар в прохолодному кліматі Нової Зеландії складно досягти необхідної міри зрілості.

Всі ці нюанси не заважають виробляти країні 1 млн. гл. вина на рік (Рис. 3).

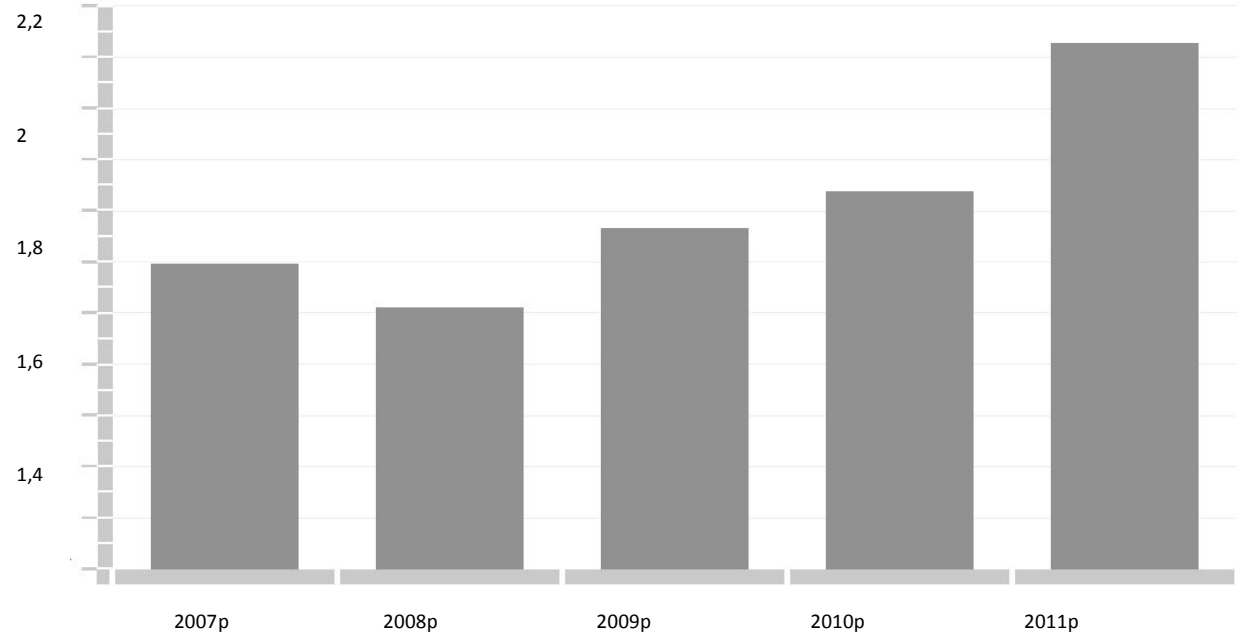

Рис. 3. Динаміка виробництва вина в Новій Зеландії

Температурний режим Нової Зеландії дає можливість ягодам дозрівати, акумулюючи найніжніші свої аромати і відтінки смаку. Але справжньою проблемою виноробства тут справедливо вважають щедрі дощі, період яких доводиться на найнезручніший час. Сильні осінні зливи затримують дозрівання винограду, і, більше того, провокують появу гнильних бактерій, особливо в північній частині регіонів Окленд і Вайкато. Кінець кінцем саме тому сьогодні більшість виноградників висаджена в посушливіших кліматичних поясах уздовж західного узбережжя обох островів.

Винна індустрія Нової Зеландії розділяється по регіонах. Більше 90 % усього урожаю винограду збирається в трьох регіонах: Мальборо, Хокс Бей і Жисборн (Рис. 4).

Рис. 4. Виноробні регіони Нової Зеландії

На Окленд доводиться всього 3 % усіх площ виноградників. Велика частина виноробних заводів розташовується на захід від міста Окленд в Хендерсоні і біля провінційних містечок Куме, Уапай, Ваймоку. Менша частина виноробень розташована на Вайєке Айленд, що в Матакані, а також в Південному Окленді.

Найбільші компанії цього регіону — Corbans («Корбанс»), Villa Maria («Вілла Марія»), Nobilo («Нобіло»), Babich («Бейбіч»), Delegat's («Делегатс»), Matua Valley («Матуа Веллі»), Selaks («Селакс»), Cooper's Creek («Куперс Крік»), Collards («Коллардс»), Kumeu River («Кюмо Рівер»). Хоча усі вони розташовані в Окленді, виноград на їх виноробні надходить з півдня, зокрема, з Мальборо.

Декілька виноробних заводів Західного Окленду спеціалізуються на особливо вражаючих винах Шардоне, витриманих у бочках винах Совіньйон Блан і блендах червоних вин на основі Каберне.

Велика частина виноробних заводів розташована в субтропічному поясі Нортлендського регіону, що знаходиться в 150 кілометрах на північний захід від Окленда. За сприятливих умов, тут знімаються непогані урожаї стиглого, міцного винограду Каберне Совіньйон, Мерло.

Район Вайкато має ті ж кліматичні переваги, що Окленд — високі середні температури, достатня сонячна активність і високий рівень вологості.

Декілька місцевих невеликих виноробних господарств являють собою хаотичне поєднання суперсучасних бутиків і простакуватих порівняно з ними заводських приміщень.

Найпопулярнішими сортами винограду в цій області є Каберне Совіньйон, Совіньйон Блан і Шардоне.

У районі Бей оф Пленті рідко зустрінеш виноградники. Але, проте, два головні виноробні заводи — Morton Estate («Мортон Естейт») і Mills Reef («Міллс Ріф») — розташовані саме тут.

Жисборн — це живописний, залитий сонячним світлом район з багатими грунтами і частими осінніми дощами. Жисборн — виключно родюча місцевість, на яку доводиться одна третина усього обсягу виробництва новозеландського вина. Виноградарство тяжіє до багатих алювіальних рівнин, що лежать навкруги Жисборна, а також до невеликих

територій на півночі біля містечок Толага Бей і Тукітікі (плюс деякі землі на південь від Вайроа).

Типовими для пейзажу Жисборна є незліченні ряди ліз Мюллер Тургау, Шардоне і Мускату, що тягнуться по усій долині. Величезні урожаї винограду здатні заповнити гігантські виносховища таких індустріальних гігантів, як «Монтана» і «Корбанс». Велика частина урожаю йде на виготовлення ігристих і «бочкових» вин.

Хокс-Бей вважається аристократом серед новозеландських виноробних регіонів. Тут приємно провести декілька днів, вивчаючи особливості місцевої виноторгівлі — в регіоні налічується більше 20 виноробних господарств, деякі з яких включають ресторани.

Сьогодні перед тими, що приїхали в Хокс Бей відкривається непогана можливість побачити усю історію виноробства Нової Зеландії — для цього досить відвідати тільки декілька виноробних господарств, включаючи «Відал Естейт» (Vidal Estate).

Варто побувати в Ti Mata Winery («Ті Мату Вайнері») — найстаріше в країні господарство, засноване в 1870 році, і в Mc' Donald Winery («МакДоналд Вайнері»), що в Монтані.

У сусідньому містечку Тарадале знаходиться господарство Mission Vineyards («Мішн Вайнярдс»), яке теж вважається досить старим.

Велика частина виноградників сконцентрована на рівнині Еретаунга (Heretaunga Plain).

Хокс-Бей є найважливішим центром виробництва червоного вина Нової Зеландії, де виробляються вина категорії «кларет», що відрізняються багатим набором ароматів і концентрацією.

Місцеві білі вина (включаючи вина Шардоне), окрім яскраво виражених ароматів грейпфрута і хорошого рівня кислотності, мають одну характерну особливість — усі вони можуть «дозрівати» у бочках впродовж досить довгого часу (до декількох років).

Піно Нуар, виробляється в найпівденнішій частині виноробного регіону Вайрарапа, яка носить назву «Північна Ірландія». Червоні вина вважаються «візитною карткою» місцевих винарів — зокрема, Піно Нуар, що має стійкий смак, типовий для усіх вин з цього сорту винограду. В цілому, Вайрарапа — це дуже різноманітний регіон, гордістю якого є такі вина, як Шардоне, Рислінг, Гевюрцтрамінер, Піно Грі, Совіньйон Блан.

За Мальборо закріпилася репутація найважливішого виноробницького регіону Нової Зеландії. Практично 40% усього обсягу виробництва виноробної продукції Нової Зеландії доводиться на регіон Мальборо. Причому вина, вироблені саме в цьому регіоні, є найвідомішими торговими марками Нової Зеландії, визнаними у світі.

Мальборо — батьківщина класичних вин, таких, як Рислінг, Шардоне, солодкі вина і ігристі вина пляшкової ферментації.

Практично 2/3 усього об'єму виробленого в Новій Зеландії Совіньйон Блан доводиться саме на цей регіон. В сукупності з Шардоне, Совіньйон Блан складає близько 54 % територій, відданих під лози.

В регіоні також вирощується Мюллер Тургау, Рислінг, Піно Нуар, Семійон і Мерло.

Нельсон - невеликий регіон, що вважається батьківщиною такої лінії вишуканих новозеландських вин як Neudorf Moutere Chardonnay («Нюдорф Моутер Шардоне»).

Трьома найбільш популярними сортами винограду є Совіньйон Блан, Рислінг і Шардоне. Також у виноградниках Нельсона представлені Каберне Совіньйон і Піно Нуар. Canterbery (Кантербери) — один з найпівденніших виноробних регіонів у світі. Винна індустрія процвітає тут з моменту появи першого комерційного виноградника у Белфасті в 1978 році.

Висновки. Австралія та Нова Зеландія є порівняно молодими регіонами, в яких розвивається винний туризм. Цей розвиток базується на використанні досвіту провідних виноробних країн світу, враховуючи при цьому особливості місцевих природно-кліматичних умов. Наявність власних

«винних шляхів» значно сприяє функціонуванню туристичних сфер держав у низький туристичний сезон, розширюючи вже існуючий туристичний потенціал регіону.

Список використаної літератури:

1. Джосеф Р. Винный туризм. Гид путешественника. 2007г. – 382 с.
2. Соколова М. В. История туризма. М., 2002 г. -327 с.
3. Wine tourism around the world / Мировой винный туризм. Elsevier Butterworth-Heinemann. 2000г. – 348 с.